

Економічна сила ЄС у світовому господарстві

©Чугаєв О. А., 2021

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

За підтримки програми Еразмус+ Європейського Союзу в межах проекту Центру досконалості Жана Моне №611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE «Поглиблений розвиток європейських студій в Україні: міждисциплінарний підхід».

Підтримка Європейською Комісією створення цієї публікації не передбачає підтримку її змісту, який відображає думку тільки авторів, і Комісія не може нести відповідальність за будь-яке використання інформації, яка тут міститься.

With the support of the Erasmus+ Programme of the European Union within the Jean Monnet Centre of Excellence Project № 611625-EPP-1-2019-1-UA-EPPJMO-CoE “Advancing European Studies in Ukraine: Interdisciplinary Approach”.

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Посилюючі фактори

- величина економіки
- рівень розвитку і якість життя

Показник	ЄС	США	Китай
ВВП, трлн дол за валютним курсом, 2020	15,2	20,9	14,7
ВВП, трлн дол за методом ПКС, 2020	19,7	20,9	24,1
Частка у світовому ВВП, % за методом ПКС, 2020	15,0	15,9	18,3
ВВП на душу населення, тис. дол за методом ПКС, 2020	44,2	63,4	17,2
Рейтинг за індексом людського розвитку, 2019	2(Ірландія), 6 (ФРН), 7(Швеція) 52 (Болгарія, Румунія)	17	85

Джерело: World Economic Outlook, April 2021, IMF – прогноз; 2020 Human Development Index Ranking.

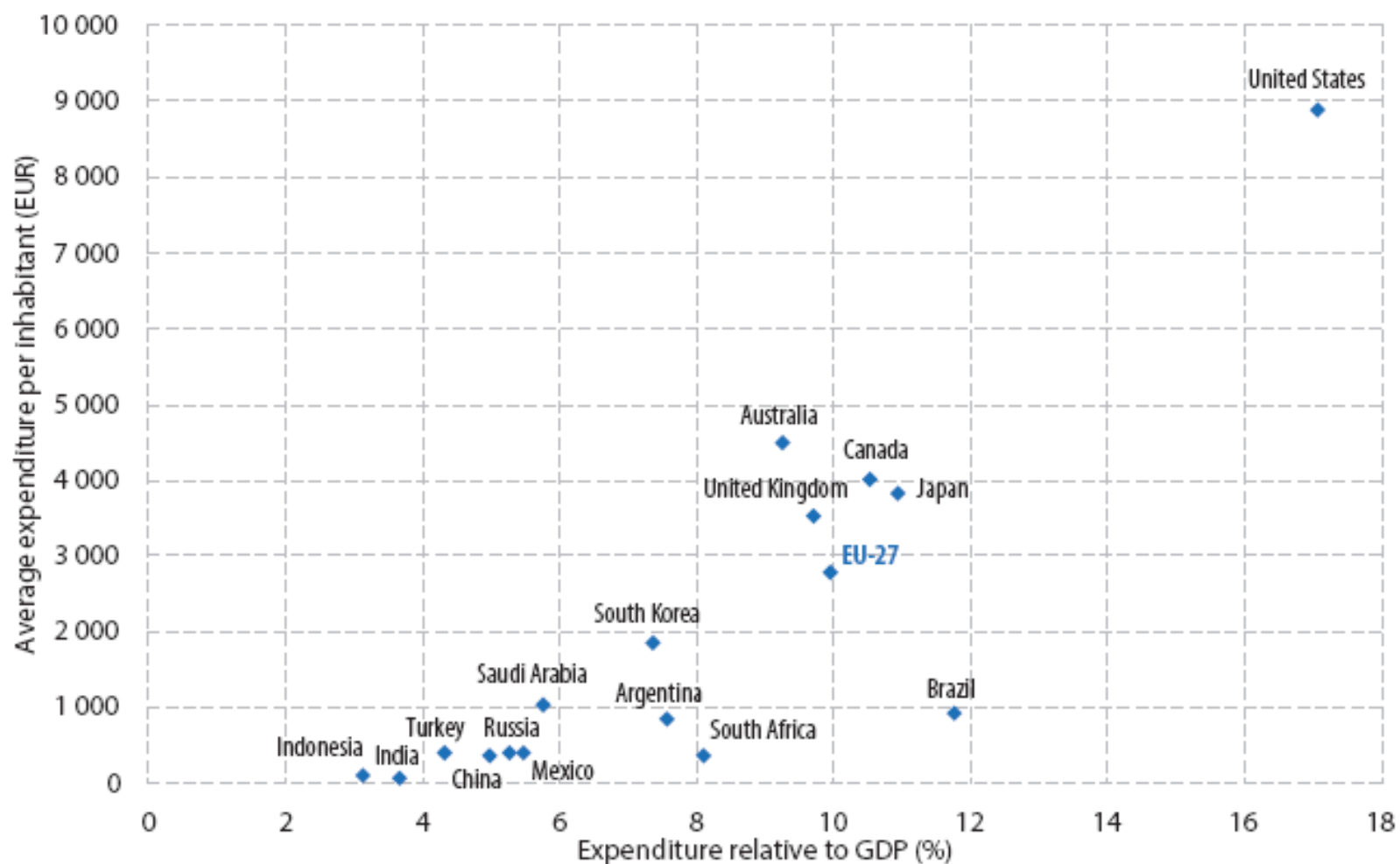
Посилюючі фактори

- соціально-економічна модель
- людський капітал

Показник	ЄС	США	Китай
Витрати бюджету, % ВВП, 2020	57 (Італія)	46	37
Доходи бюджету, % ВВП, 2020	48 (Італія)	30	26
Коефіцієнт Джіні , 2016	31.9 (ФРН)	41.1	38.5
Населення, млн осіб, 2019	448	328	1398
Умисні вбивства на 100000 населення, 2018	0,9(ФРН)	5,0	0,5
Тривалість життя, років, 2018	81,0	78,5	76,7

Джерело: World Economic Outlook, April 2021, IMF – прогноз; World Development indicators, 2021, World Bank.

Figure 2.1: Current healthcare expenditure, 2016

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

Посилюючі фактори

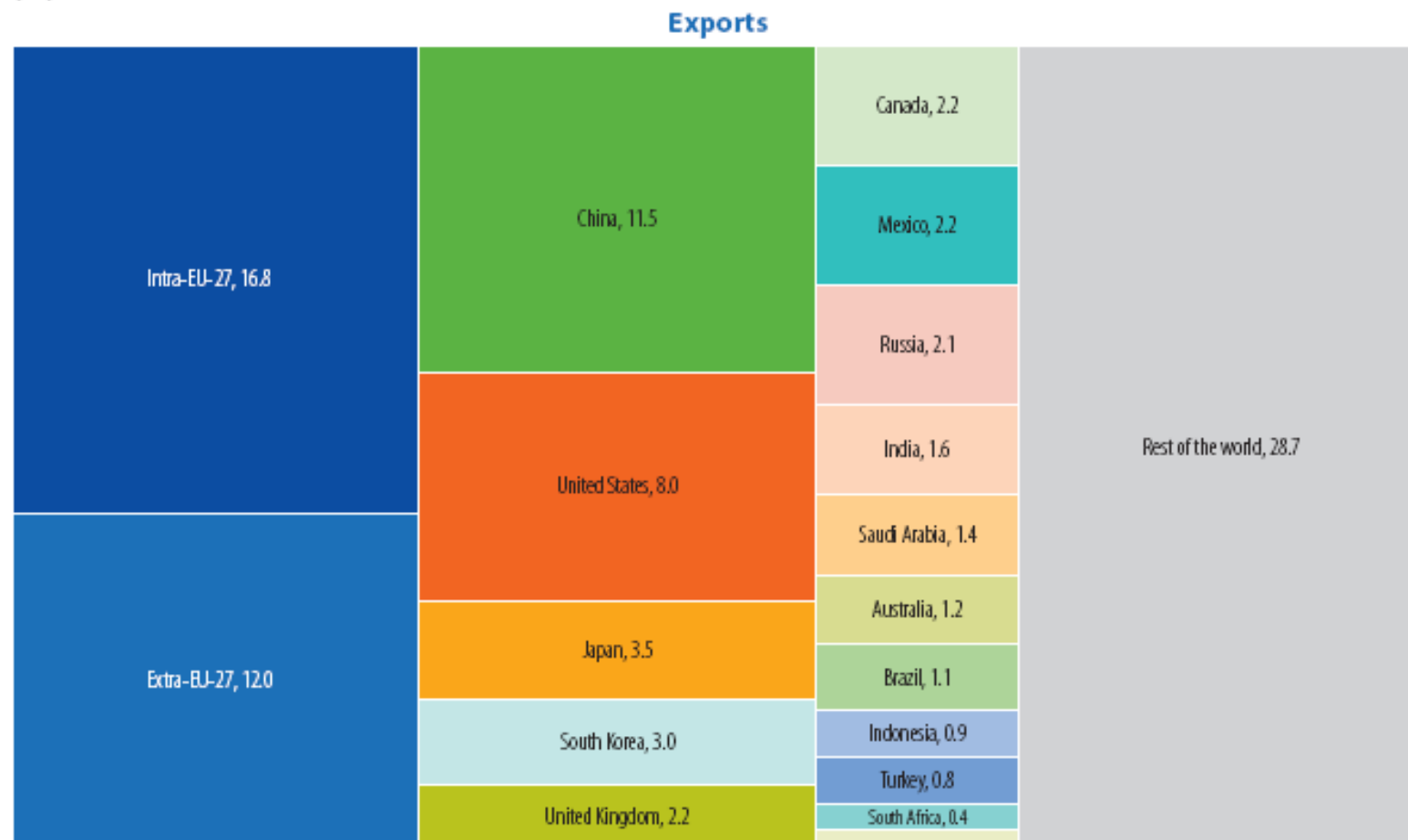
- зовнішня торгівля

Показник, 2018	ЄС	США	Китай
Експорт товарів, трлн дол.	6,4(-0,5 Вел.) 2(без всередині ЄС)	1,7	2,5
Експорт продукції хімічної промисловості, млрд дол.	1064(412)+	222	160
Експорт продукції транспортного машинобудування, млрд дол.	942(353)-	140	106
Експорт послуг, млрд дол.	2565	827	234
Експорт ІКТ послуги, млрд дол.	277(135)+	42	27
Експорт транспортних послуг, млрд дол	439(163)-	93	42
Експорт туристичних послуг, млрд дол	477(141)-	215	40
Торговельний баланс, % ВВП (2019)	+3,5	-2,8	-0.4

Джерело: World Development Indicators 2019/2020, World Bank; UNCTAD; Eurostat.

Map 8.1: World trade in goods, 2018

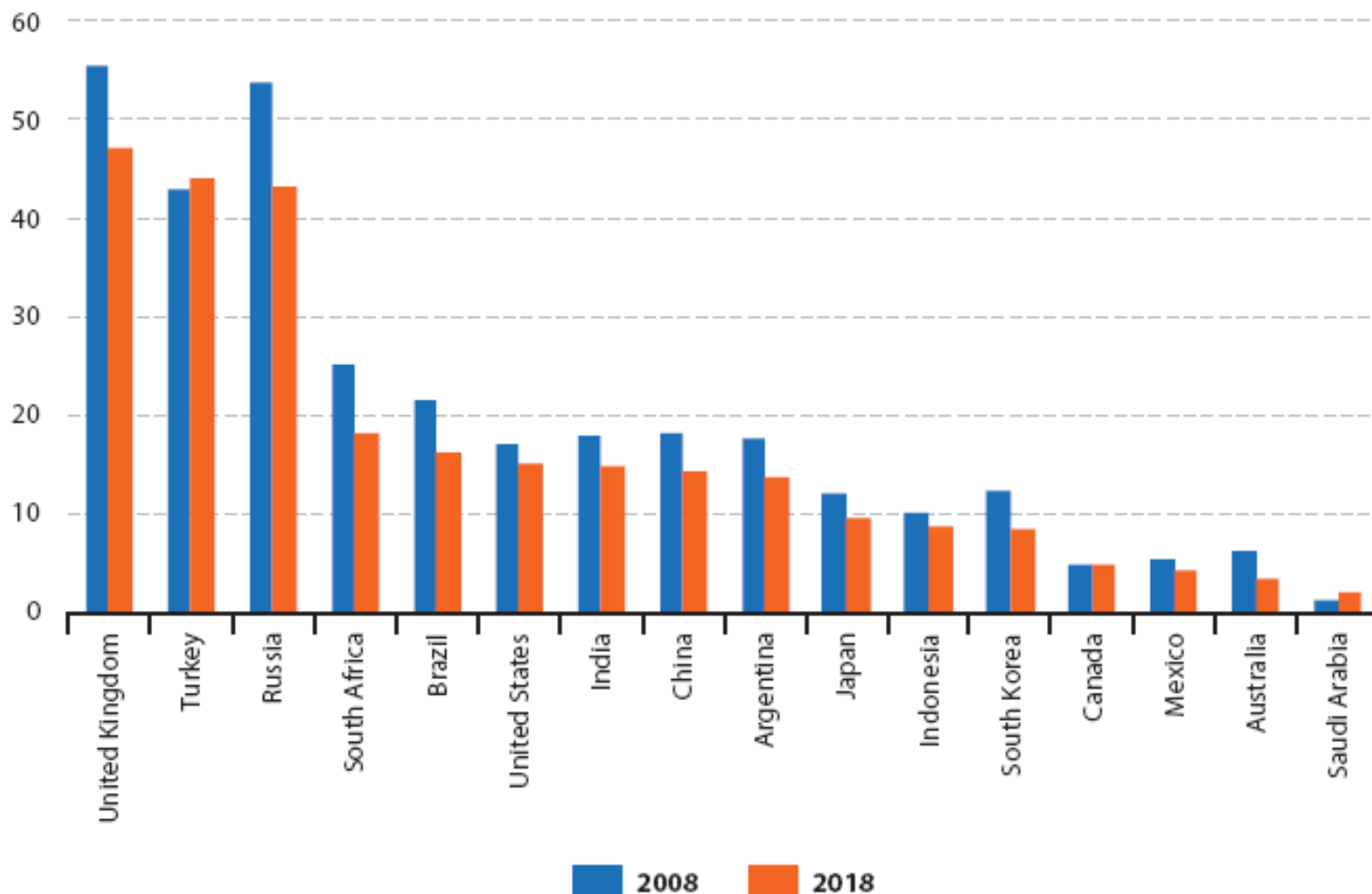
(%)

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

Figure 8.3: EU-27 as the destination of exports of goods from G20 partners, 2008 and 2018
(% share of all exports of goods)

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

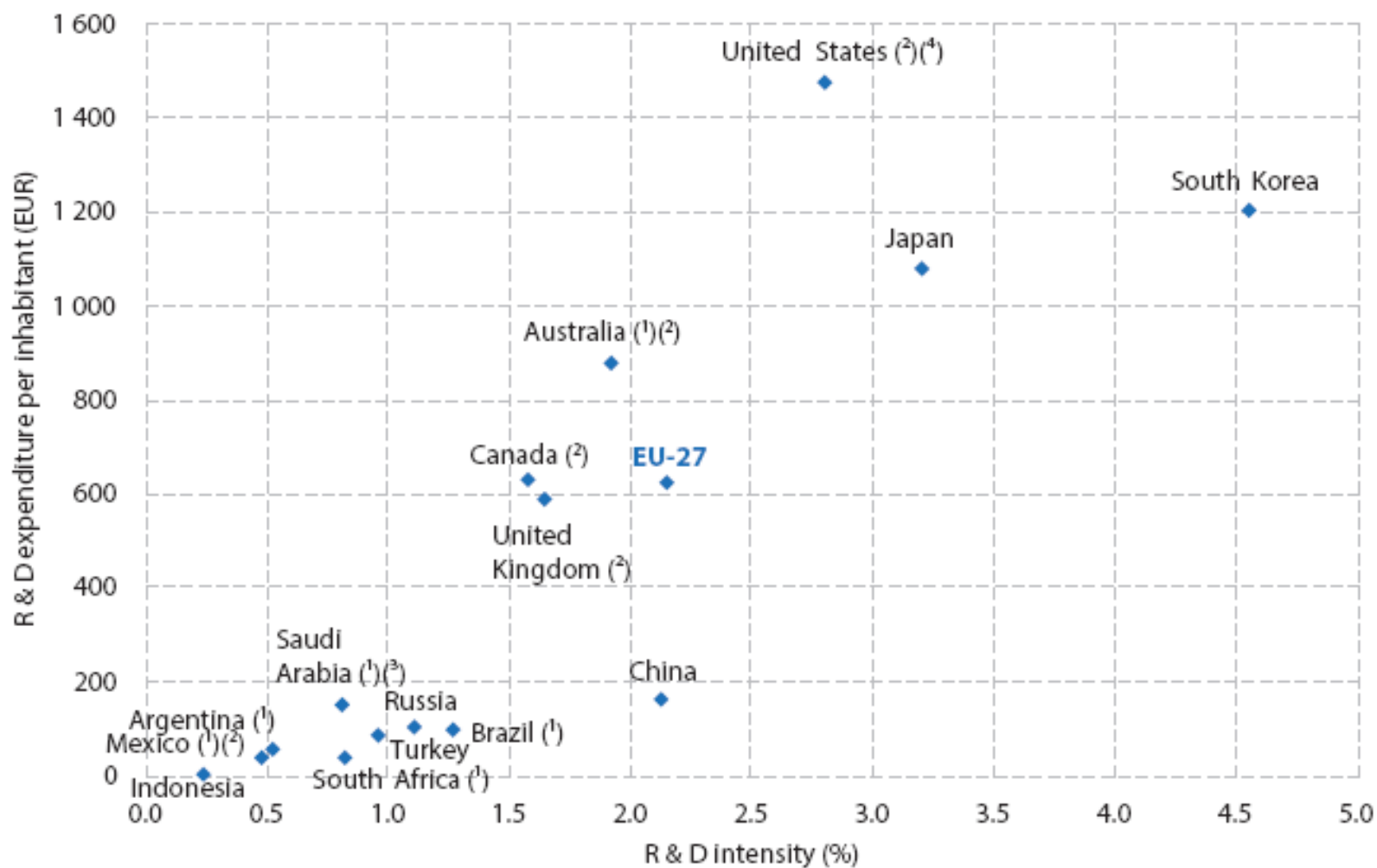
Посилюючі фактори

- науково-технічна сфера

Показник	ЄС	США	Китай
Іноземні доходи від реалізації прав на інтелектуальну власність, млрд дол., 2019	141	117	6,6
Кількість науково-технічних статей , тис., 2018	524	423	528
Кількість вчених, тис., 2018	1790	1450 (2017)	1830

Джерело: World Development Indicators 2020, World Bank

Figure 10.1: Gross domestic expenditure on research and development, 2017

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

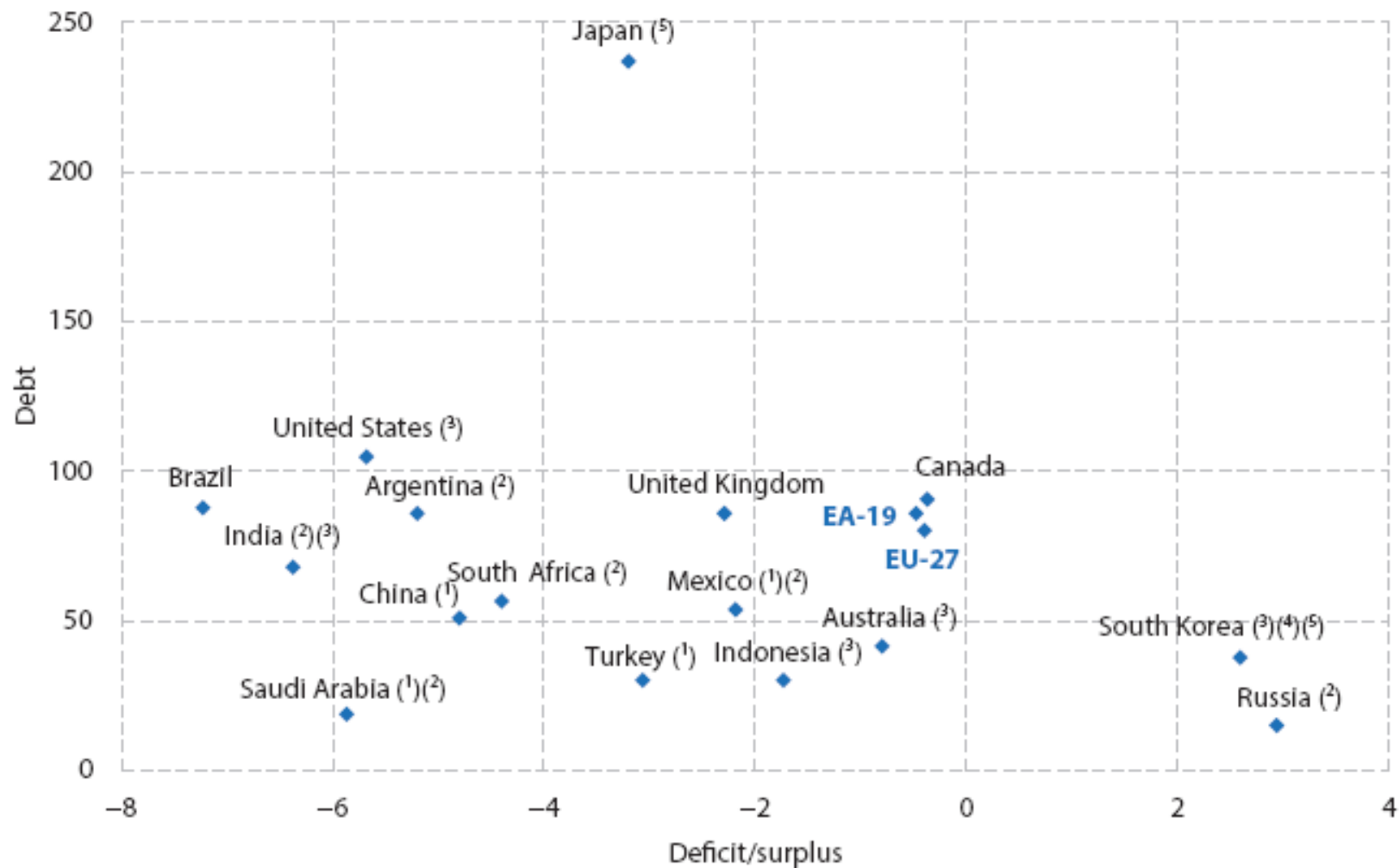
Посилюючі фактори

- друга світова валюта, найбільший донор міжнародної допомоги, експорт ПІІ, вплив у МВФ

Показник	ЄС	США	Китай
Місце валюти у валютних резервах країн світу, %, 2019	21	61	2

Джерело: The international role of the euro, June 2020. European Central Bank.

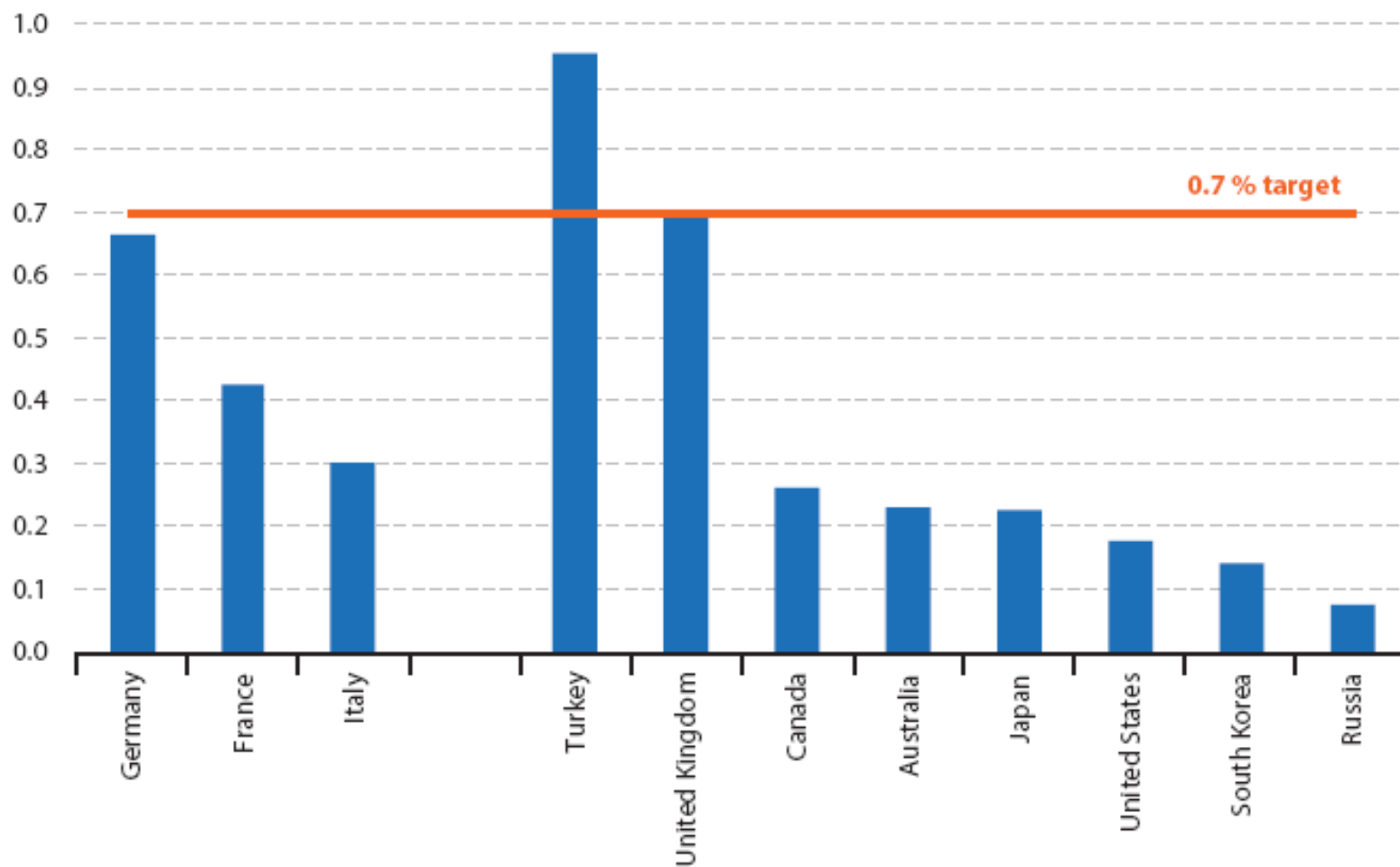
Figure 7.4: General government deficit/surplus and debt, 2018
(% of GDP)

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

Figure 7.8: Official development assistance net disbursements relative to gross national income, 2017
(% of GNI)

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

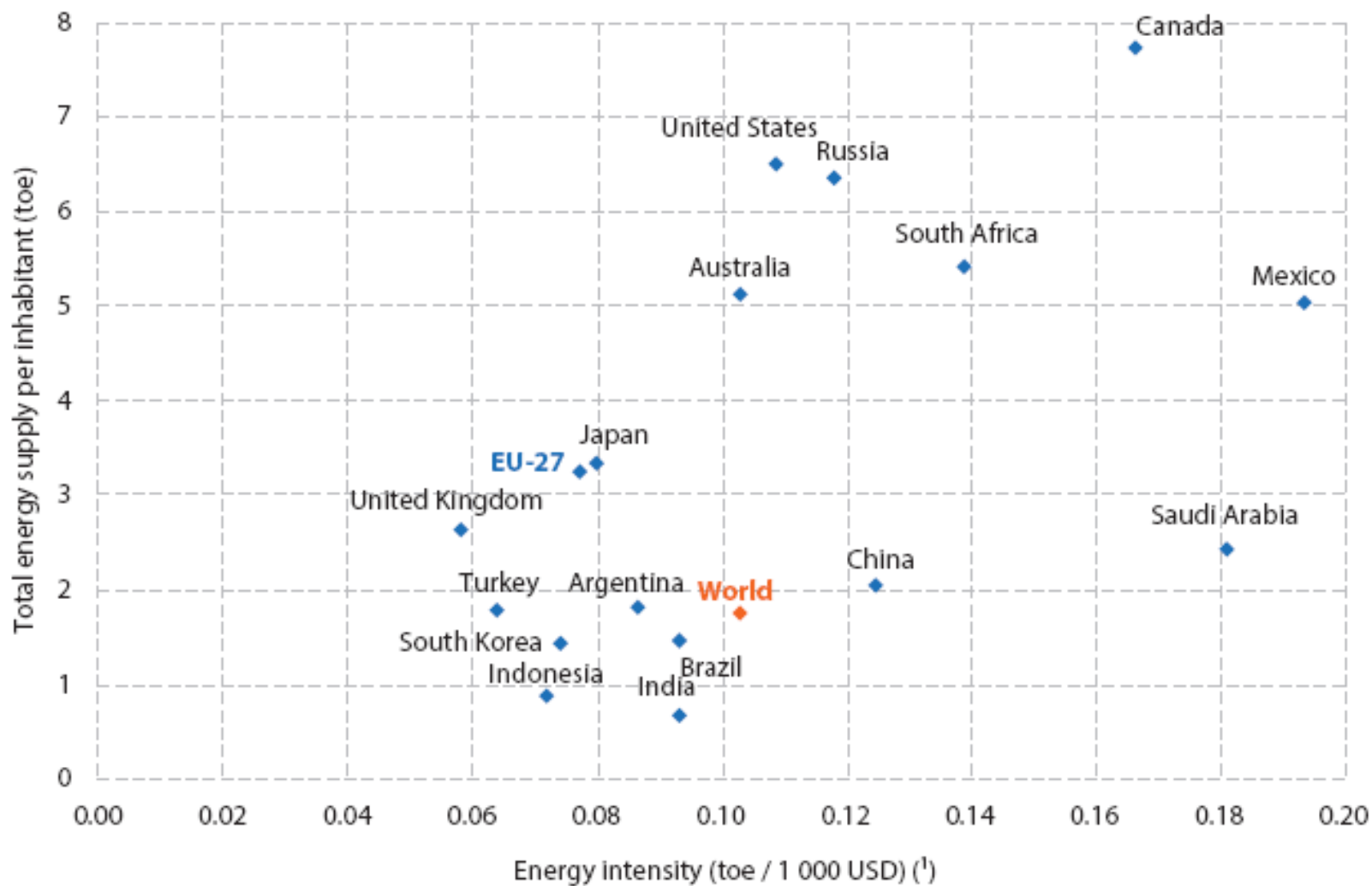
Посилюючі фактори

- енергоефективність і альтернативна енергетика

Показник	ЄС	США	Китай
Частка енергії з відновлювальних джерел, %, 2015	17,6	8,7	12,4

Джерело: World Development Indicators 2021, World Bank; COFER, IMF

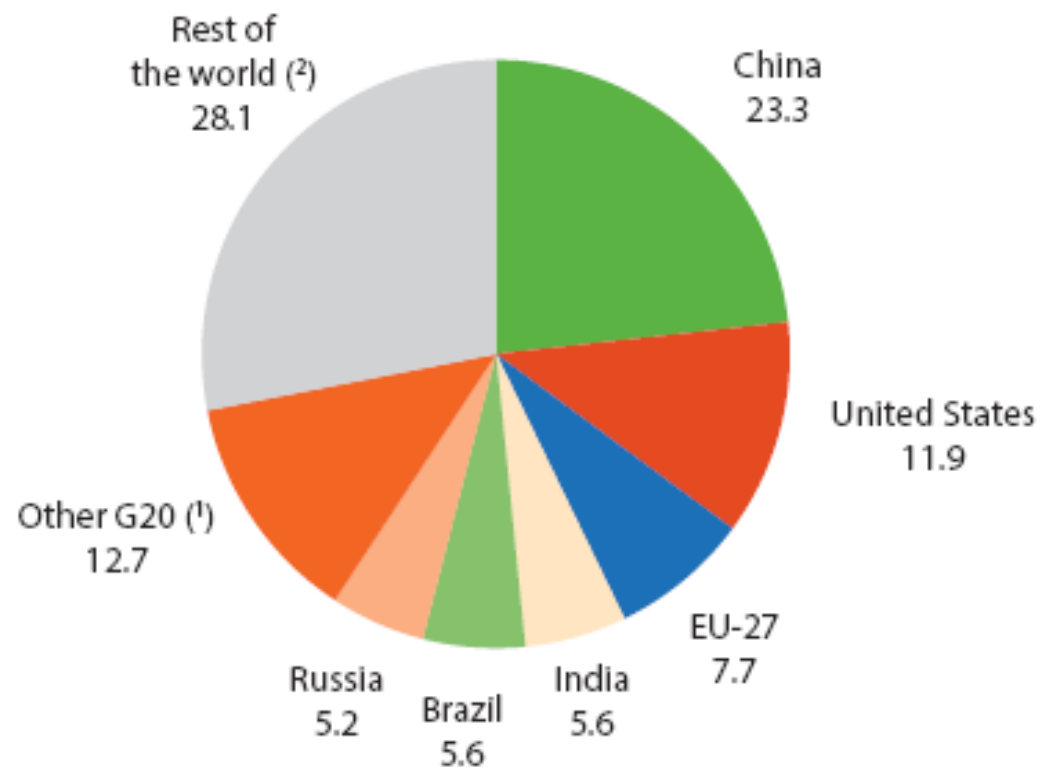
Figure 12.7: Energy intensity, 2017

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

Figure 13.3: World greenhouse gas emissions, 2012
(%)

Джерело: The EU in the world. 2020 edition. Eurostat

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10934584/KS-EX-20-001-EN-N.pdf/8ac3b640-0c7e-65e2-9f79-d03f00169e17?t=1590936683000>

Посилючі фактори

- нормативна сила
- інтеграційні перспективи – розширення до 2008 р. дозволяло зберігати вагу у світовому ВВП на рівні 21-22%, іміджеві переваги
- збалансоване представництво країн-учасниць в наднаціональних органах
- синхронність ділових циклів між країнами-членами та з багатьма іншими країнами

Посилючі фактори

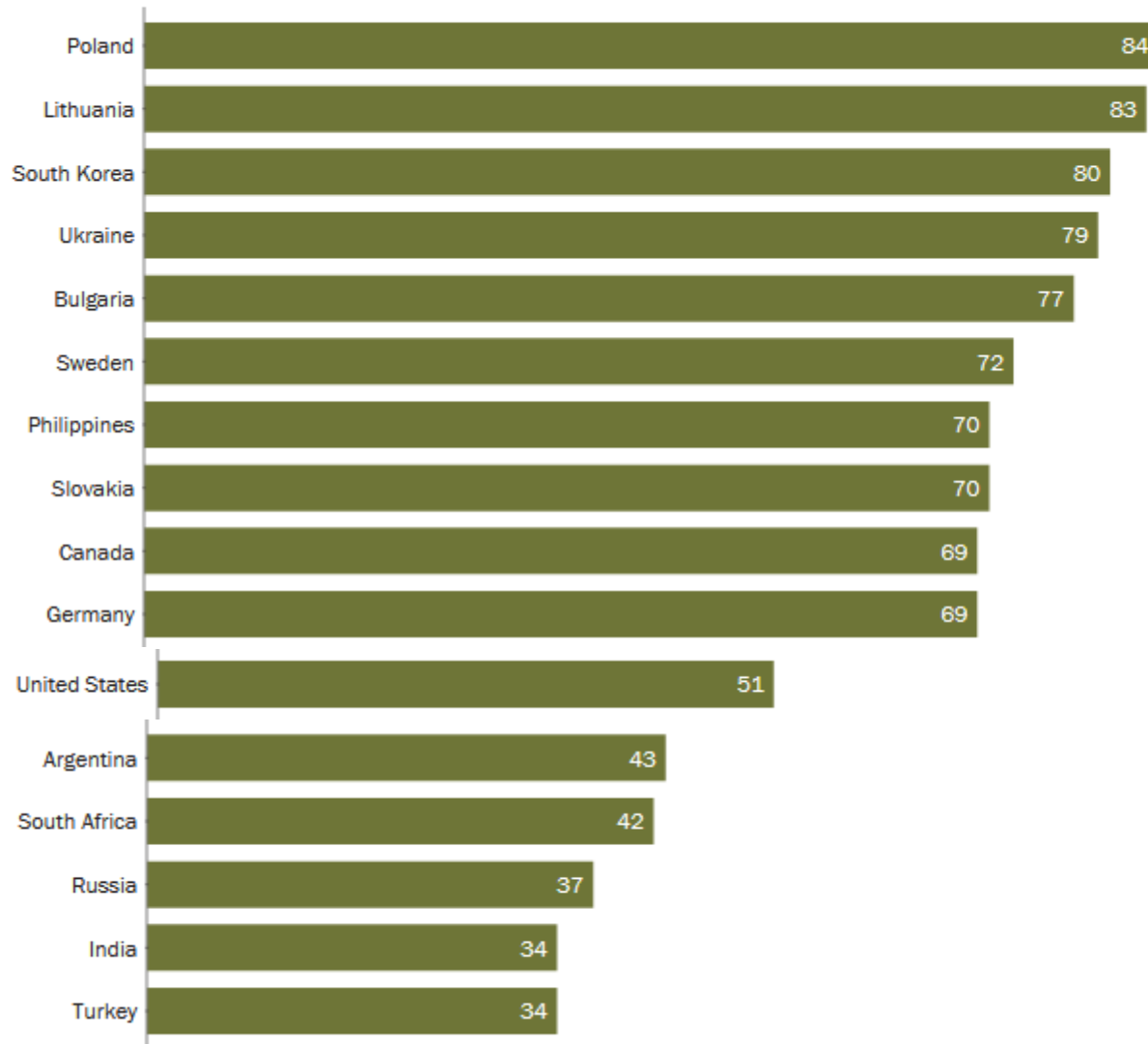
- вебометричний індекс сили економічного іміджу ЄС 18-22% від світу, наднаціональна надбудова ЄС збільшує таку силу країн-членів на 20 %
- імідж економічного лідера світу – після США і Китаю
- санкційний потенціал: Росія в 16 разів мала більші експортні втрати ніж ЄС

Do you have a favorable or unfavorable view of the EU?

Percent responding *Favorable* (2019)

CHANGE RESPONSE ▼

CHANGE SURVEY YEAR ▼

Послаблюючі фактори

- тривалі наслідки кризи 2008-09 рр.
- криза COVID-19
- менша площа і менше природних ресурсів, частка імпорту у споживанні енергоносіїв

Показник	ЄС	США	Китай
Середні темпи економічного зростання, 2014-2018, %	2,1	2,4	6,9
Темпи економічного зростання, 2020, %	-6,1	-3,5	2,3
Площа території, млн кв. км, 2018	4,0	9,1	9,4
Частка імпортних енергоносіїв, %, 2015	52,3	7,3	15,0 (2014)

Джерело: World Development Indicators 2019/2020, World Bank; World Economic Outlook, April 2021, IMF – прогноз;

Послаблюючі фактори

- найбільша частка людей похилого віку, нижча народжуваність і традиційно вищий рівень безробіття

Показник	ЄС	США	Китай
Частка людей похилого віку (65+), % населення, 2019	20,5	16,2	11,5
Народжуваність на 1000 осіб, 2018	9,5	11,6	10,9
Безробіття, % робочої сили, 2020	7,4	8,3	5,0

Джерело: World Development Indicators 2020, World Bank

Послаблюючі фактори

- неповнота інтеграції
- витрати на інтеграцією нових країн-членів
- проблеми солідарності: у країн-членів ЄС різниця у поглядах один на одного, на наднаціональні інституції, значення і способи вирішення економічних проблем
- дискусія про вихід окремих країн з ЄС чи єврозони, Брексіт (-2.6 трлн дол. ВВП: WEO, 2020)
- іміджеві втрати внаслідок економічної кризи 2008-09 рр., зокрема всередині ЄС

Засоби забезпечення економічної сили

- прискорення економічного зростання за рахунок нових технологій?
- розширення?
- неповна інтеграція з третіми країнами для прив'язки до себе їх економічних інтересів?
- повільне економічне зростання в інших економічних центрах світу?
- імміграція?